EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 24.11.2023
COM(2023) 759 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Euroopan maatalouden tukirahaston menoista
Varojärjestelmä nro 7-10/2023

Sisällysluettelo

1. MAATALOUSTUKIRAHASTON VUODEN 2023 TALOUSARVION ALUSTAVAA TOTEUTUMISTA KOSKEVIA KOMMENTTEJA 1

1.1. YMP:N STRATEGIASUUNNITELMIEN MUKAISET INTERVENTIOTYYPIT TIETYILLÄ ALOILLA (MOMENTTI 08 02 02) 1

1.2. YMP:N STRATEGIASUUNNITELMIIN KUULUMATTOMAT MARKKINOIHIN LIITTYVÄT MENOT (MOMENTTI 08 02 03) 1

1.3. YMP:N STRATEGIASUUNNITELMIIN KUULUMATTOMAT SUORAT TUET (MOMENTTI 08 02 05) 2

2. MAATALOUSALAN VARAUS (MOMENTTI 08 02 01) 3

3. MAATALOUSTUKIRAHASTON KÄYTTÖTARKOITUKSEENSA SIDOTTUJEN TULOJEN TOTEUTUMINEN (BUDJETTIKOHTA 6 2 0 0) 3

4. PÄÄTELMÄT 4

LIITE: MAATALOUSTUKIRAHASTON MÄÄRÄRAHOJEN ALUSTAVA KÄYTTÖ 31.8.2023 ASTI

1. MAATALOUSTUKIRAHASTON VUODEN 2023 TALOUSARVION ALUSTAVAA TOTEUTUMISTA KOSKEVIA KOMMENTTEJA

Tämän kertomuksen liitteessä esitetään talousarvion alustava toteutuminen 16. lokakuuta 2022 ja 31. elokuuta 2023 välisenä aikana.

Toteutumisen tasoa verrataan asetuksen (EU) 2021/2116 19 artiklan mukaisesti käyttöönotettuun varojärjestelmään perustuvaan menoprofiiliin.

Seuraavassa on lyhyt kuvaus toteutumisen tasojen ja menoprofiilien merkittävimmistä eroista eräiden momenttien ja alamomenttien osalta.

1.1. YMP:N STRATEGIASUUNNITELMIEN MUKAISET INTERVENTIOTYYPIT TIETYILLÄ ALOILLA (MOMENTTI 08 02 02)

Kaikissa YMP:n strategiasuunnitelmien mukaisiin alakohtaisiin interventiotyyppeihin kuuluvissa alamomenteissa näkyy merkittävä poikkeama profiilista alaspäin (–41,5 prosenttiyksikköä). Tämän momentin alustavat kokonaismenot ovat yhteensä 146,9 miljoonaa euroa eli noin 398,2 miljoonaa euroa profiilia pienemmät.

Tähän mennessä ilmoitetut menot alittavat profiilin alamomenteissa hedelmä- ja vihannesala (08 02 02 01) 148,2 miljoonalla eurolla (–31,5 prosenttiyksikköä), mehiläishoitoala (08 02 02 02) 23,7 miljoonalla eurolla (–44,7 prosenttiyksikköä) ja oliiviöljyn ja syötäväksi tarkoitettujen oliivien ala (08 02 02 05) 6,2 miljoonalla eurolla (–17,3 prosenttiyksikköä).

Viinialan (08 02 02 03) odotettua alhaisempi toteutumisen taso (–220,1 miljoonaa euroa) poikkeaa samaa alaa koskevassa alamomentissa 08 02 03 07 ilmoitetusta odotettua korkeammasta toteutumisen tasosta (190,1 miljoonaa euroa). Tämä viittaa siihen, että jotkin jäsenvaltiot siirtävät strategiasuunnitelmien mukaisia viinialan interventiotyypeille tarkoitettuja määrärahojaan viinialan kansallisiin tukiohjelmiin, joiden rahoitus ei kuulu strategiasuunnitelmiin (ks. kohta 1.2 jäljempänä).

Humala-alalla (08 02 02 04) maksu suoritettiin YMP:n strategiasuunnitelman ulkopuolella (ks. momenttia 08 02 03 09 koskeva kohta 1.2).

1.2. YMP:N STRATEGIASUUNNITELMIIN KUULUMATTOMAT MARKKINOIHIN LIITTYVÄT MENOT (MOMENTTI 08 02 03)

YMP:n strategiasuunnitelmiin kuulumattomiin markkinoihin liittyviin menoihin osoitettujen määrärahojen käyttö ylittää yleisesti kulutusprofiilin 242,5 miljoonalla eurolla (13,9 prosenttiyksikköä).

Toimien toteutumisen taso on kuitenkin alamomenttiin ”Maataloustuotteiden menekinedistäminen – Yhteistyössä hallinnoitavat yhden jäsenvaltion ohjelmat” (08 02 03 02) liittyvien toimien osalta 4,5 miljoonaa euroa (–5,4 prosenttiyksikköä) profiilia alhaisempi ja ”Oliiviöljy” (08 02 03 05) liittyvien toimien osalta 2,3 miljoonaa euroa (–25,2 prosenttiyksikköä) profiilia alhaisempi.

Hedelmiin ja vihanneksiin (08 02 03 06) liittyvien menojen osalta toteutumisen taso on 97,1 miljoonaa euroa (19,1 prosenttiyksikköä) odotettua suurempi ja viinialan tukiohjelmien (08 02 03 07) osalta jopa 190,1 miljoonaa euroa (30,3 prosenttiyksikköä) profiilia suurempi.

Mehiläishoitoalan tuet (08 02 03 08) ylittävät budjetoidun määrän ja ovat 5,5 miljoonaa euroa (110,1 prosenttiyksikköä) suuremmat kuin elokuun lopussa odotettiin.

Humala-alalla määrärahat käytettiin kokonaisuudessaan alamomentin 08 02 03 09 (YMP:n strategiasuunnitelmiin kuulumattomien markkinoihin liittyvien menojen momenttiin sisältyvä humalaa koskeva alamomentti) eikä alamomentin 08 02 02 04 (YMP:n strategiasuunnitelmien mukaisten alakohtaisten interventiotyyppien momenttiin sisältyvä humala-alaa koskeva alamomentti) mukaisesti.

Julkista ja yksityistä varastointia koskevien toimenpiteiden (08 02 03 10) osalta poikkeama profiilista säilyy ennallaan sianlihan yksityisessä varastoinnissa, sillä jäsenvaltiot ovat maksaneet osan alun perin varainhoitovuodelle 2023 suunnitelluista maksuista jo varainhoitovuonna 2022.

Tällä hetkellä poikkeamia edellä mainittujen toimenpidetyyppien profiileista pidetään väliaikaisina, julkista ja yksityistä varastointia koskevia toimenpiteitä lukuun ottamatta,

ja budjetoitujen määrien odotetaan kattavan tarpeet.

1.3. YMP:N STRATEGIASUUNNITELMIIN KUULUMATTOMAT SUORAT TUET (MOMENTTI 08 02 05)

Määrärahojen käyttö YMP:n strategiasuunnitelmien ulkopuolisiin suoriin tukiin vastaa yleisesti kulutusprofiilia. Jäsenvaltiot olivat elokuun 2023 loppuun mennessä ilmoittaneet yhteensä 37 620,1 miljoonaa euroa tälle momentille.

Yhtenäisen pinta-alatuen järjestelmän (08 02 05 02), uudelleenjakotuen (08 02 05 03), ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisien maatalouskäytäntöjen tukien (08 02 05 05) ja vapaaehtoisen tuotantosidonnaisen tuen järjestelmän (08 02 05 09) menot vastaavat käyttöprofiilia.

Perustukijärjestelmän (08 02 05 04) täytäntöönpanoprofiilissa otetaan huomioon tähän momenttiin kuuluvat käyttötarkoitukseensa sidotut tulot. Tämän perusteella järjestelmän menot vastaavat profiilia, sillä ne ovat vain 1,1 miljoonaa euroa (0,0 prosenttiyksikköä) odotettua alhaisemmat – ks. liitteen kohta ”Vain tiedoksi”.

Viljelijöille luonnonhaitta-alueilla myönnetyt tuet (08 02 05 06) ovat 0,1 miljoonaa euroa (–2,3 prosenttiyksikköä) ja nuorten viljelijöiden tuet (08 02 05 07) 19,4 miljoonaa euroa (–4,1 prosenttiyksikköä) profiilia alhaisemmat. Nuorten viljelijöiden tuen järjestelmään budjetoidun määrän ei odoteta toteutuvan täysimääräisesti vuoden loppuun mennessä. Käyttämättömät määrärahat siirretään tämän momentin muille alamomenteille niiden määrärahojen kasvattamiseksi, jos menot ylittävät budjetoidut tarpeet.

Pienviljelijäjärjestelmän (08 02 05 10) toteutumisen taso on 2,3 prosenttiyksikköä odotettua suurempi (13,4 miljoonaa euroa).

2. MAATALOUSALAN VARAUS (MOMENTTI 08 02 01)

Varainhoitovuodeksi 2023 hyväksyttiin 450 miljoonaa euroa, joilla katetaan mahdollisesti aiheutuvia menoja maatalousalan varauksesta. Elokuun loppuun mennessä on hyväksytty viisi toimenpidettä, joiden määrärahat ovat yhteensä 530,5 miljoonaa euroa:

- muna- ja siipikarjanliha-alojen poikkeukselliset markkinatukitoimenpiteet Puolassa (17,0 miljoonaa euroa)[1],
- kiireellinen tukitoimenpide viljojen ja öljykasvien alalla Bulgariassa, Puolassa ja Romaniassa (56,3 miljoonaa euroa)[2],
- muna- ja siipikarjanliha-alojen poikkeukselliset markkinatukitoimenpiteet Italiassa (27,2 miljoonaa euroa)[3],
- kiireellinen tukitoimenpide viljojen ja öljykasvien alalla Bulgariassa, Unkarissa, Puolassa, Romaniassa ja Slovakiassa (100,0 miljoonaa euroa)[4],
- kiireellinen rahoitustuki maataloustuottajien taloudelliseen elinkelpoisuuteen vaikuttavista erityisongelmista kärsiville maatalousaloille (330,0 miljoonaa euroa)[5].

Kolme ensimmäistä toimenpidettä rahoitetaan vuoden 2023 maatalousalan varauksesta eli vuoden 2023 talousarviosta. Kahden viimeksi mainitun toimenpiteen tukikelpoisuuskaudet jakautuvat maataloustukirahaston kahdelle varainhoitovuodelle. Ne rahoitetaan sekä vuoden 2023 että 2024 maatalousalan varauksesta (vuoden 2023 ja 2024 talousarviot). Elokuun 31. päivään 2023 mennessä maksuja on ilmoitettu 10,0 miljoonaa euroa.

3. MAATALOUSTUKIRAHASTON KÄYTTÖTARKOITUKSEENSA SIDOTTUJEN TULOJEN TOTEUTUMINEN (BUDJETTIKOHTA 6 2 0 0)

Liitteessä oleva taulukko osoittaa, että vuoden 2023 elokuun lopussa käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja oli kerätty 505,5 miljoonaa euroa. Tähän sisältyvät seuraavat:

- varainhoitovuoden aikana kerätyt tulot, jotka ovat 503,1 miljoonaa euroa. Nämä tulot ovat pääasiassa peräisin tilien tarkastamista ja hyväksymistä sekä

[1] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/2406 (EUVL L 317, 9.12.2022, s. 56).
[2] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2023/739 (EUVL L 96, 5.4.2023, s. 80).
[3] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2023/834 (EUVL L 105, 20.4.2023, s. 2).
[4] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2023/1343 (EUVL L 168, 3.7.2023, s. 22).
[5] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2023/1465 (EUVL L 180, 17.7.2023, s. 21).

sääntöjenmukaisuuden tarkastamista koskeviin päätöksiin sisältyvistä oikaisuista, mutta myös jäsenvaltioiden ilmoittamista sääntöjenvastaisuuksista.

- vaikka vuoden 2023 talousarviota hyväksyttäessä käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja ei arvioitu siirrettävän, näitä tuloja siirrettiin vuodelta 2022 vuodelle 2023 lopulta 2,3 miljoonaa euroa.

4. PÄÄTELMÄT

Maataloustukirahaston vuoden 2023 talousarviomäärärahojen alustava toteutuminen 31. elokuuta 2023 päättyvällä kaudella on hieman korkeampi (408,2 miljoonaa euroa tai 1,0 prosenttiyksikköä) kuin laskettu menoprofiili.

Käytettävissä olevien käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen määrä on tällä hetkellä 505,5 miljoonaa euroa, ja varainhoitovuoden aikana ennakoidaan kerättävän lisää käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.

Tässä vaiheessa komission odotuksena on, että hyväksytyt määrärahat sekä varainhoitovuoden loppuun mennessä käytettävissä olevat käyttötarkoitukseensa sidotut tulot riittävät kattamaan kaikki menot.